

Dosarul nr. 3r-81/24

2-23030787-01-3r-27032024

Instanța de fond: Judecătoria Orhei, sediul central – A. Balan

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc

DECIZIE

15 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de către Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului local Crăsnășeni cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva încheierii din data de 29 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, din motivul depunerii motivării apelului tardiv,

constată:

La 28 februarie 2023 Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a depus acțiune împotriva Consiliului local Crăsnășeni, prin care a solicitat anularea deciziei nr. 6/9 din 07 decembrie 2022 cu privire la desemnarea reprezentantului consiliului sătesc în instanțele de judecată.

Prin hotărârea din data de 07 septembrie 2023 a Judecătoria Orhei, sediul central s-a respins acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat ca neîntemeiată. (f.d. 32, 37-44)

În data de 08 septembrie 2023, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a depus apel nemotivat, prin care a solicitat admiterea apelului casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi deciziei. (f.d. 35)

Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat la 01 noiembrie 2023 a depus la Judecătoria Orhei, sediul central motivarea apelului, care ulterior a fost expediat în adresa Curții de Apel Chișinău la 03 noiembrie 2023. (f.d. 52-55)

Prin încheierea din data de 29 noiembrie 2023 Curtea de Apel Chișinău a declarat inadmisibil apelul depus de către Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, deoarece motivarea apelului a fost depusă tardiv. (f.d. 56-57)

La 09 februarie 2024, prin intermediul poștei electronice Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a depus recurs împotriva încheierii instanței de apel, prin care a

solicitat admiterea apelului, anularea încheierii cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău. (f.d. 90-91)

În motivarea recursului Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a invocat dezacordul cu încheierea instanței de apel, menționând că motivarea apelului a fost depusă în termen la 01 noiembrie 2023.

Astfel, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a ținut cont de termenul stabilit și a prezentat, în 30 de zile de la notificarea hotărârii motivate, apelul motivat, iar instanța de apel neîntemeiat a declarat inadmisibil apelul.

Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru notificare Consiliului local Crăsnășeni copia recursului depus de către Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat împotriva încheierii din 29 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău. Până la examinarea recursului autoritatea publică intimată nu a făcut uz de dreptul procedural de a depune referință referitor la argumentele recursului.

În corespundere cu articolul 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 29 noiembrie 2023, a notificat-o Oficiului teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, prin intermediul poștei electronice la 28 ianuarie 2024. (f.d. 58)

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat s-a conformat prevederilor legale și în termen a depus recursul împotriva încheierii din data de 29 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces. Instanța de recurs a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acestora.

Examinând recursul, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, instanța de recurs constată că Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a depus prezenta acțiune împotriva Consiliului local Crăsnășeni, prin care a solicitat anularea deciziei nr. 6/9 din 07 decembrie 2022 cu privire la desemnarea reprezentantului consiliului sătesc în instanțele de judecată.

Judecătoria Orhei, sediul central prin hotărârea din data de 07 septembrie 2023 a respins acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat ca neîntemeiată. (f.d. 32, 37-44)

Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat la 08 septembrie 2023 a depus apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi decizii, totodată a menționat că apelul motivat va fi prezentat odată cu luarea la cunoștință a hotărârii motivate. (f.d. 35)

Potrivit recipisei anexate la fila dosarului 45, reprezentantul Oficiului teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, la 02 octombrie 2023 a primit contra semnătură hotărârea motivată a Judecătoria Orhei, sediul central din data de 07 septembrie 2023.

La 01 noiembrie 2023 Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a depus la Judecătoria Orhei, sediul central motivarea apelului. (f.d. 52)

Potrivit datei aplicate pe plic, rezultă că Judecătoria Orhei, sediul central a expediat la 03 noiembrie 2023 apelul motivat depus de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat către Curtea de Apel Chișinău. (f.d.55)

Prin încheierea din data de 29 noiembrie 2023 Curtea de Apel Chișinău a declarat inadmisibil apelul depus de către Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, deoarece motivarea apelului a fost depusă tardiv. (f.d. 56-57)

Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a criticat soluția instanței de apel, indicând că a prezentat motivarea apelului în termen.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 29 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, ori în corespundere cu art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (2).

În conformitate cu articolul 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În acest context Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că importanța termenelor procedurale și modului de exercitare a unui drept sunt dictate de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Prin urmare, neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Instanța de recurs menționează că legiuitorul a instituit termenul și modul de depunere a motivării apelului, respectiv sunt prevăzute de o normă imperativă și trebuie executat întocmai. Articolul 232, alin. (2) din Codul administrativ stipulează expres că motivarea apelului se prezintă la instanța de apel, iar începutul curgerii termenului de depunere a apelului motivat este determinat de un singur eveniment și anume de la data notificării hotărârii motivate.

Conform art. 97 alin. (1) din Codul administrativ notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. (2)

Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. (3) Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Din materialele dosarului rezultă că hotărârea motivată a instanței de fond a fost notificată contra semnătură reprezentantul Oficiului teritorial Orhei al Cancelariei de Stat la 02 octombrie 2023. (f.d. 45)

Conform art. 63 alin. (1) din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 383–390 din Codul civil.

La rândul său, art. 385 din Codul civil prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Coroborând normele legale precitate, se constată că în condițiile speței începutul curgerii termenului de depunere a motivării apelului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării hotărârii motivate, adică ziua de 03 octombrie 2023, iar ultima zi fiind data de 01 noiembrie 2023, ora 24:00.

Însă, distinct acestor circumstanțe, motivarea apelului a fost expedită de către Judecătoria Orhei, sediul central la 03 noiembrie 2023 în adresa Curții de Apel Chișinău. (f.d. 55)

Din materialele cauzei se atestă că Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, în ultima zi de prezentare a motivării apelului și anume 01 noiembrie 2023, a depus la Judecătoria Orhei, sediul central motivarea apelului, deși urma să-l depună la instanța de apel.

Urmare a circumstanțelor de fapt menționate rezultă cert că autoritatea recurentă nu s-a conformat prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, or, nu a prezentat motivarea apelului la instanța de apel.

Astfel, este în afara oricărui dubiu că Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat nu a depus motivarea apelului în modul și în termenul legal prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, deși, de la momentul notificării hotărârii motivate a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de acest drept procedural și a prezenta motivarea apelului *instanței de apel* în interiorul termenului legal.

În urma celor constatate Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură, în modul expres prevăzut și în termenul legal, atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte modul și termenele prevăzute de lege, ori modul și termenul de prezentare a motivării apelului este imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestor condiții atrage după

sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac. Prin urmare, nerespectarea modului și a termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al reprezentatului autorității publice recurente, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Astfel, prin prisma art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat inițiind acțiune în instanța de judecată, avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă să se intereseze de soarta dosarului și să prezinte instanței de apel motivarea apelului în termen. Această acțiune procesuală era necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a drepturilor de acces la instanță și declararea căii de atac (apelul), în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil în temeiul art. 232 alin. (2) coroborat cu art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Argumentul Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat precum că a depus apelul motivat în termen, este considerat de către instanța de recurs neîntemeiat, or motivarea apelului trebuia să fie prezentat instanței de apel până la 01 noiembrie 2023, inclusiv, iar faptul că acesta la 01 noiembrie 2023 a fost depus la Judecătoria Orhei, sediul central nu constituie temei de a considera că a fost respectat modul și termenul de atac, stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, care prevede expres că motivarea apelului se prezintă *instanței de apel*, dar nu instanței de fond.

Astfel, soluția instanței de apel, de a declara apelul inadmisibil, este în concordanță cu prevederile art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, or, termenul de prezentare a motivării apelului este imperativ, iar prelungirea acestuia, ar încălca principiul securității raporturilor juridice.

Sub acest aspect Completul de judecată notează că legiuitorul a instituit modul și termenul imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac efectuată necorespunzător și în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la

elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

În context instanța de recurs ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de către Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, împotriva hotărârii din 07 septembrie 2023 a Judecătorei Orhei, sediul central.

Conjunctura situației de fapt constatată de instanța de recurs și concluziile trase profilează netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat.

Se menține încheierea din data de 29 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului local Crăsnășeni cu privire la anularea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă